

Lausuntopyyntö mikroyrittäjien rahoituksesta sekä yritysten omistajan- ja sukupolvenvaihdoksista

Johdanto

Pääministeri Petteri Orpon hallitus linjasi syksyn 2025 budjettiriihen työllisyyspaketissa yrittäjyyttä edistävästä toimenpiteistä, joiden tavoitteena on vahvistaa yritysten toimintaedellytyksiä ja edistää työllisyyttä. Työ- ja elinkeinoministeriön vastuulla ovat muun muassa budjettiriihen kirjaukset mikroyrittäjien rahoituksesta sekä yritysten omistajan- ja sukupolvenvaihdoksista.

Tausta

Syksyn 2025 budjettiriihen työllisyyspaketin kirjaukset mikroyrittäjyydestä sekä yritysten omistajan- ja sukupolvenvaihdoksista linkittyvät pääministeri Orpon hallitusohjelman kirjauksiin yrittäjyyden edistämisessä luvussa 6. Kasvun kaava.

Hallitus antoi syksyllä 2024 valtioneuvoston periaatepäätöksen yrittäjyydestä, joka kokoaa yhteen Suomen tavoitteet ja päämäärät yrittäjyyden edistämiseksi. Periaatepäätöksen mukaan julkisella yritysrahoituksella ja yrityspalveluilla paikataan markkinapuutteita, jaetaan riskiä ja katalysoidaan yritysten rahoitusta yritysten eri elinkaaren vaiheissa. Valtion eri toimijat edistävät yritysten perustamista ja jo toimivien yritysten liiketoiminnan kehittämistä, kasvua ja kansainvälistymistä sekä TKI-toimintaa yritysrahoituksella ja -palveluilla, joiden keinovalikoimaan kuuluvat esimerkiksi lainat, takaukset, avustukset, yritystuet sekä tieto- ja neuvontapalvelut.

Hallitus linjaa valtioneuvoston periaatepäätöksessä yrittäjyydestä julkisesta yritysrahoituksesta ja sen tavoitteista. Periaatepäätöksen mukaan toimivat rahoitus- ja pääomasijoitusmarkkinat ovat keskeinen osa elinvoimaista yrittäjyysekosysteemiä. Julkinen yritysrahoitus edistää yritystoiminnan käynnistymistä, kasvua ja investointeja sekä kansainvälistymistä, vientiä ja onnistuneita omistajanvaihdoksia.

Periaatepäätöksen mukaan yrityksen omistuksen siirtäminen yrityskaupalla, sukupolvenvaihdoksella tai muulla tavalla luo yritystoiminnalle usein mahdollisuuden jatkua, uusiutua ja kasvaa palvellen myös alueellista ja paikallista elin- ja pitovoimaa. Omistajanvaihdokset ovat yhä useamman pk-yrityksen kasvun lähde. Kehittyvään ja elinvoimaiseen yritystoimintaan kuuluu myös omistajuuden kehittyminen, vahvistuminen ja uusiutuminen. Omistajanvaihdosten toteuttamisessa ja suunnittelussa yksityinen

yritysneuvonta ja -rahoitus ovat lähtökohta, jota julkiset yrityspalvelut ja -rahoitus osaltaan täydentävät.

Tavoitteet

Työ- ja elinkeinoministeriö toteuttaa avoimen kirjallisen lausuntokierroksen hallituksen 2023-2027 kirjauksista, tavoitteenaan kerätä eri toimijoilta näkemyksiä ja ehdotuksia: 1) mikroyrittäjien rahoituksen saatavuuden parantamiseen sekä 2) keinoin helpottaa sukupolven- ja omistajanvaihdoksia liiketoiminnan jatkumisen turvaamiseksi. Lausuntokierros on rajattu kohdistumaan valtiovallan vastuulla olevaan, koska lausuntokierroksen tavoitteena on edistää pääministeri Orpon hallituksen syksyn 2025 budjettiriihen sekä hallitusohjelman 2023-2027 kirjauksien toimeenpanoa.

Avoin kirjallinen lausuntokierros toteutetaan Lausuntopalvelu.fi -palvelussa. Lausuntokierros tarjoaa lausunnonantajille, kuten elinkeinoelämä, yrittäjät tai yrittäjäksi aikovat, alan asiantuntijat, tutkijat sekä muut toimijat, mahdollisuuden vaikuttaa yrittäjyyttä edistävien toimien ja toimenpiteiden valmisteluun sekä tuoda näkemyksiä sekä ehdotuksia virkavalmisteluun ja poliittisen päätöksenteon tueksi.

Vastausohjeet vastaanottajille

Kuka tahansa voi antaa lausunnon.

Lausunto pyydetään ensisijaisesti antamaan vastaamalla lausuntopyyntöön lausuntopalvelun kautta. Ohjeet palveluun rekisteröitymiseksi ja palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelun sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet (käyttäjätuki: lausuntopalvelu.om@gov.fi). Ministeriöiden tulee lisäksi tallentaa lausuntopalvelussa antamansa lausunto VAHVA-asianhallintajärjestelmään asialle VN/36276/2025.

Jos lausuntoa ei ole mahdollista antaa lausuntopalvelussa, lausunto voidaan vaihtoehtoisesti toimittaa ministeriön kirjaamoon sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo.tem@gov.fi tai postitse osoitteeseen Työ- ja elinkeinoministeriö, PL 32, 00023 Valtioneuvosto. Kirjaamoon toimitetussa lausunnossa pyydetään mainitsemaan asianumero VN/36276/2025. Lisäksi kirjaamoon toimitettu lausunto pyydetään lähettämään esimerkiksi sähköpostin liitetiedostona Word- tai PDF-muodossa, jotta lausuntoasiakirja ei sisällä tarpeettomia henkilötietoja, kuten yksityishenkilön sähköpostiosoitetta.

Kaikki annetut lausunnot ovat lähtökohtaisesti julkisia viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti. Lausunnot julkaistaan hankkeen julkisilla hankesivuilla (valtioneuvosto.fi/hankkeet, tunnus TEM117:00/2025). Yksityishenkilön lausunto julkaistaan kuitenkin hankesivuilla tietosuojasystistä ainoastaan, jos henkilö tätä kirjallisesti pyytää esimerkiksi lausuntonsa yhteydessä tai sen saateviestissä.

Lisäksi kaikki lausuntopalvelussa annetut lausunnot, mukaan lukien yksityishenkilöiden lausunnot, ovat automaattisesti kaikkien nähtävissä lausuntopalvelussa. Ministeriö ei julkaise kirjaamoon toimitettuja lausuntoja lausuntopalvelussa.

Lausunnossa ei tule ilmoittaa tarpeettomia henkilötietoja. Vaikka yksityishenkilön kirjaamoon

toimittamaa lausuntoa ei julkaistaisi verkossa, lausunto on ministeriöltä kaikkien saatavissa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaisesti.

Aikataulu

Lausunto pyydetään toimittamaan **viimeistään 9.1.2026**.

Valmistelijat

Neuvotteleva virkamies Natalia Härkin, natalia.harkin@gov.fi

Linkit

<https://tem.fi/hanke?tunnus=TEM117:00/2025> - Hankeikkuna

Jakelu:

Aalto Yliopisto
Akava
Business Finland
Danske Bank
Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
Etelä-Savon ELY-keskus
Euroopan investointipankki
Fiban
Finanssiala
Finnvera
Gos Groups
Helsingin yliopisto
Hämeen ELY-keskus
Kaakkois-Suomi ELY-keskus
Kainuun ELY-keskus
Kasvu Open
Kasvuryhmä
Kaupan liitto
KEHA-keskus
Keski-Suomen ELY-keskus
Keskuskauppakamari
Kuntaliitto
Lapin ELY-keskus
Lappeenrannan-Lahden teknillinen yliopisto LUT
Maa- ja metsätalousministeriö
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto
Maria01
Matkailu- ja ravintolapalvelut
Mikro- ja yksinyrittäjät ry

Mikro- ja yksinyrittäjät ry
Nordea
Omasäästöpankki
OP Pohjola
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Opetushallitus
Oulun yliopisto, Saalasti Instituutti
Perheyritysten liitto
Pirkanmaan ELY-keskus
Pohjanmaan ELY-keskus
Pohjois-Karjalan ELY-keskus
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Pohjois-Savon ELY-keskus
Pro Agria
Pääomasijoittajat
Satakunnan ELY-keskus
Seinäjoen ammattikorkeakoulu
Suomalaisen työn liitto
Suomen Startup säätiö
Suomen Elinkeino- ja kehitysyhtiöt SEKES ry
Suomen Startup yhteisö
Suomen Uusyrityskeskukset ry
Suomen Yrittäjäopisto Oy
Suomen Yrittäjät
Suomen Yrityskaupat Oy
Suomen Yritysvälittäjien ja Omistajanvaihdosasiantuntijain Liitto ry
SuomenYrityskummit ry
Säästöpankki
Taloushallintoliitto
The Shorth Cut
Turun yliopisto
Uudenmaan ELY-keskus
Varsinais-Suomen ELY-keskus

Lausunnonantajan lausunto

Mikroyrittäjien rahoituksen saatavuuden parantaminen

Syksyn 2025 budjettiriihessä pääministeri Orpon hallitus linjasi toimenpiteen: Parannetaan mikroyrittäjien rahoituksen saatavuutta. Tämä kirjaus tukee myös hallitusohjelman, erityisesti 6. Kasvun kaava -luvun seuraavia kirjauksia: **Kohdennetaan kasvua tukevia palveluita ja yritysneuvontaa myös yksinyrittäjille, mikroyrittäjille ja aloittaville yrittäjille. *Luodaan kannustavaa ilmapiiriä monipuoliselle yrittäjyydelle.*

Mikroyrityksellä tarkoitetaan tässä lausuntopyynnössä yritystä, jolla on alle 10 työntekijää (vuosityöyksikköinä laskettuna) ja vuosiliikevaihto tai taseen loppusumma on enintään 2 miljoonaa euroa, Tilastokeskuksen ja EU-määritelmän mukaan. Lisäksi Tilastokeskuksen mukaan mikroyrityksen yrityksen tulee olla riippumaton: riippumattomia ovat yritykset, joiden pääomasta tai äänivaltaisista osakkeista 25 prosenttia tai enemmän ei ole yhden sellaisen yrityksen omistuksessa tai sellaisten yritysten yhteisomistuksessa, joihin ei voida soveltaa tilanteen mukaan joko pk-yrityksen tai pienen yrityksen määritelmää.

Kysymys 1. Mitkä ovat näkemyksenne mukaan merkittävimmät esteet mikroyrittäjien rahoituksen saatavuudessa, kun kyse on valtiovallan vastuulla olevista

rahoitusjärjestelmistä ja -palveluista? Kysymyksellä kartoitetaan näkemyksiä mikroyrittäjien rahoituksen saatavuudesta valtiovallan vastuulla olevien rahoitusjärjestelmien ja -palvelujen osalta. Näihin kuuluvat julkiset rahoituspalvelut ja -instrumentit, joita valtio tarjoaa tai tukee mikroyrittäjien liiketoiminnan rahoittamiseksi, kuten työ- ja elinkeinoministeriön vastuulla olevat ELY-keskusten yritystukimuodot, Finnveran lainat ja takaukset, Business Finlandin rahoituspalvelut.

Pyydämme listaamaan tärkeysjärjestyksessä enintään viisi merkittävintä estettä.

1.

2.

3.

4.

5.

Kysymys 2. Mitä kehittämis ehdotuksia Teillä on mikroyrittäjien rahoituksen saatavuuden parantamiseen, kun kyse on valtiovallan vastuulla olevasta yrittäjyyden edistämisestä mikroyrittäjyyden kentässä, kuten toimintaympäristö, politiikkatoimet ja vastaava? Valtiovallan vastuulla olevilla rahoitusjärjestelmillä tarkoitetaan julkisia

rahoituspalveluita ja -instrumentteja, joita valtio tarjoaa tai tukee mikroyrittäjien liiketoiminnan rahoittamiseksi. Näihin kuuluvat esimerkiksi työ- ja elinkeinoministeriön vastuulla olevan osalta ELY-keskusten yritystukimuodot, Finnveran lainat ja takaukset, Business Finlandin rahoituspalvelut.

Pyydämme konkreettisia kehittämis ehdotuksia valtiovall an vastuulla olevan osalta mikroyritysten rahoituksen saatavuuden parantamiseen perusteluineen.

Yritysten sukupolven- ja omistajanvaihdokset liiketoiminnan jatkumisen turvaamiseksi

Syksyn 2025 budjettiriihessä pääministeri Orpon hallitus linjasi toimenpiteen: *Selvitetään keinot helpottaa yritysten sukupolven- ja omistajanvaihdoksia liiketoiminnan jatkumisen turvaamiseksi.* Tämä kirjaus tukee myös hallitusohjelman linjauksia, erityisesti luvun 6. Kasvun kaava tavoitteita, jonka mukaan: *Huolehditaan omistajanvaihdoksia helpottavasta palvelutarjonnasta.*

Toimenpiteellä pyritään vastaamaan kasvavaan tarpeeseen varmistaa yritystoiminnan jatkuvuus tilanteissa, joissa omistus siirtyy uudelle taholle – joko perhepiirissä tai ulkopuoliselle ostajalle. Omistajanvaihdoksissa sukupolvenvaihdosten ja yrityskauppojen onnistuminen on keskeistä, vaikuttaen muun muassa alueelliseen elinvoimaan, työpaikkojen säilymiseen ja uusien työpaikkojen luomiseen sekä osaamisen siirtymiseen. Omistajanvaihdokset sekä sukupolvenvaihdoksina että yrityskauppoina liittyvät keskeisesti myös kotimaiseen omistajuuteen.

Kysymys 3. Mitkä ovat merkittävimmät esteet omistajanvaihdoksissa yritysten liiketoiminnan jatkumisen turvaamiseksi, kun kyse on valtiovall an vastuulla olevista toimista sukupolvenvaihdosten ja yrityskauppojen edistämisessä? Kysymyksellä kartoitetaan näkemyksiä yritysten omistajanvaihdosten sukupolvenvaihdoksiin ja yrityskauppojen edistämiseen valtiovall an vastuulla olevien osalta. Valtiovall an vastuulla olevilla edistämistoimilla tarkoitetaan esimerkiksi julkisia rahoituspalveluita, neuvontaa, sääntelyä ja palvelutarjontaa, joiden tarkoituksena on tukea omistajanvaihdoksissa sukupolvenvaihdosten ja yrityskauppojen sujuvaa toteutumista sekä turvata yritystoiminnan jatkuvuus.

Pyydämme listaamaan tärkeysjärjestyksessä enintään viisi merkittävintä estettä.

1.

2.

3.

4.

Kysymys 4. Mitä kehittämistarpeita on yritysten sukupolvenvaihdosten edistämisessä liiketoiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi, kun kyse on valtiovallan vastuulla olevista toimista? Pyydämme konkreettisia kehittämissuhteita

sukupolvenvaihdosten edistämiseen perusteluineen eri sisältöalueilta, kuten yritysrahoitus, yrityspalvelut, sääntely, verotus, yrittäjyyskasvatus, yrittäjyyskulttuuri jne.

Kysymys 5. Mitä kehittämistarpeita on yritysten yrityskaupalla tehtävien omistajanvaihdosten edistämisessä liiketoiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi, kun kyse on valtiovallan vastuulla olevista toimista? Pyydämme konkreettisia

kehittämissuhteita *yrityskaupalla tehtävien omistajanvaihdosten* edistämiseen perusteluineen eri sisältöalueilta, kuten yritysrahoitus, yrityspalvelut, sääntely, verotus, yrittäjyyskasvatus, yrittäjyyskulttuuri jne.

Virtanen Kari
Työ- ja elinkeinoministeriö

Härkin Natalia
Työ- ja elinkeinoministeriö